

ภาคผนวก B

สรุปการสนทนากลุ่ม (Focus group) เรื่อง
“แนวทางการจัดการน้ำในพื้นที่อุตสาหกรรม
เพื่อความยั่งยืนของระบบเศรษฐกิจ จังหวัดสมุทรปราการ”
ณ ห้องประชุม บริษัท ไทย อกริ ฟุตส์ จำกัด (มหาชน) จังหวัดสมุทรปราการ
วันที่ 20 ธันวาคม 2550 เวลา 9.30 – 12.00 น.

ผู้นำการสนทนากลุ่ม

- รศ. ดร. สุมาลี วงษ์วิฑิต
- ดร. ชนัด เฟาพันธ์ดี
- สาโรจน์ พานิชชานนท์

คุณรังสี เหลืองวารินกุล คณะทำงานอุตสาหกรรมและพาณิชย์กรรม

กล่าวต้อนรับการสนทนากลุ่มย่อย (Focus Group) เรื่องแนวทางการจัดการน้ำในพื้นที่อุตสาหกรรมของจังหวัดสมุทรปราการ เพื่อความยั่งยืนของระบบเศรษฐกิจ

กล่าวถึงบทบาทหน้าที่ของสภาที่ปรึกษาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ และคณะทำงานฯ

สภาฯ เป็นองค์กรที่ทำหน้าที่ให้คำปรึกษาและข้อเสนอแนะต่อคณะรัฐมนตรี ในประเด็นที่เกี่ยวข้องกับเศรษฐกิจและสังคม ตลอดจนแผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ รวมทั้งแผนอื่นๆ ที่กฎหมายบัญญัติให้สภาที่ปรึกษาฯ พิจารณาก่อนประกาศใช้ นอกจากนี้ สภาที่ปรึกษาฯ ยังมีบทบาทในการสะท้อนปัญหาสาธารณะ และพิจารณาปัญหาเรื่องที่เหมาะสมควรเพื่อเป็นนโยบายด้านเศรษฐกิจและสังคมของประเทศ เพื่อจัดทำรายงานความเห็นและข้อเสนอแนะต่อคณะรัฐมนตรี

คณะทำงานอุตสาหกรรมและพาณิชย์กรรมเป็นหนึ่งในคณะทำงานประจำภายใต้ สภาที่ปรึกษาฯ ซึ่งมีหน้าที่ศึกษาวิเคราะห์และจัดทำข้อเสนอแนะต่อสภาที่ปรึกษาฯ และคณะรัฐมนตรีเกี่ยวกับนโยบายการพัฒนาเศรษฐกิจด้านอุตสาหกรรมและพาณิชย์กรรมของประเทศ รวมทั้งส่งเสริมและสนับสนุนให้หน่วยงานภาครัฐ เอกชน รวมทั้งองค์กร เครือข่าย ได้มีส่วนร่วมในการแก้ปัญหา และข้อเสนอแนะแนวทางการพัฒนาเศรษฐกิจด้านอุตสาหกรรมและพาณิชย์กรรม การส่งเสริมกลไกตลาด ความสามารถและความเป็นธรรมในการแข่งขัน

คณะทำงานฯ ได้ตระหนักถึงความสำคัญของการจัดการน้ำในภาคอุตสาหกรรมของประเทศที่ชัดเจนและเป็นรูปธรรม จึงนำไปสู่การพัฒนาในภาคอุตสาหกรรมเพื่อความยั่งยืนของระบบเศรษฐกิจ และได้มอบหมายให้มหาวิทยาลัยรามคำแหงเป็นที่ปรึกษาโครงการวิจัยแนวทางการจัดการน้ำในพื้นที่อุตสาหกรรมเพื่อความยั่งยืนของระบบเศรษฐกิจ โดยมีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาอุป

โครงการศึกษาแนวทางการจัดการน้ำในพื้นที่อุตสาหกรรม
เพื่อความยั่งยืนของระบบเศรษฐกิจ

สงค์และอุปทานน้ำในพื้นที่อุตสาหกรรม แนวทางการสร้างความสมดุลของอุปสงค์และอุปทานน้ำในพื้นที่อุตสาหกรรม โครงการการจัดการน้ำให้มีประสิทธิภาพและยั่งยืนของพื้นที่อุตสาหกรรม ชุมชน และพื้นที่โดยรอบ พร้อมทั้งจัดหาแนวทางการจัดการน้ำในพื้นที่อุตสาหกรรมที่มีประสิทธิภาพและมีความยั่งยืน และนำเสนอข้อมูลที่ได้ไปประมวล สังเคราะห์ วิเคราะห์ และจัดทำเป็นข้อเสนอแนะเชิงนโยบาย เพื่อเสนอต่อสภาที่ปรึกษา และคณะรัฐมนตรีต่อไป

วัตถุประสงค์ของการจัดสนทนากลุ่ม

- รวบรวมข้อมูลด้านอุปสรรค ปัญหา และความต้องการของทุกฝ่ายที่เกี่ยวข้อง
- รับฟังความคิดเห็นและข้อเสนอแนะในการจัดการน้ำของจังหวัดสมุทรปราการ จากทั้งภาครัฐ ภาคเอกชน ประชาชน นักธุรกิจ นักวิชาการ และผู้เกี่ยวข้องทุกฝ่าย

เรียนเชิญท่านรองผู้ว่าราชการจังหวัดสมุทรปราการ กล่าวเปิด Focus Group เรื่อง แนวทางการจัดการน้ำในพื้นที่อุตสาหกรรมของจังหวัดระยอง เพื่อความยั่งยืนของระบบเศรษฐกิจ

คุณอนวัธน์ เมธีวิบูลวุฒิ ผู้ว่าราชการจังหวัด

- จังหวัดสมุทรปราการมีปัญหาในเรื่องการใช้น้ำบาดาล และน้ำประปา ซึ่งมีความไม่สมดุล นอกจากนั้นยังมีปัญหาในเรื่องการขาดแคลนน้ำในบางพื้นที่ แต่ไม่มากถึงขนาดที่ทำให้มีการปิดตัวของอุตสาหกรรม
- ภาครัฐต้องการลดการใช้น้ำบาดาล เพื่อลดปัญหาต่างๆ เช่น ปัญหาการทรุดตัวของแผ่นดิน ปัญหาน้ำใต้ดินที่มีความไม่สะอาด เพราะระบบอุตสาหกรรมที่ได้ก่อให้เกิดปัญหามลภาวะขึ้น
- ให้ความสำคัญในด้านการปล่อยน้ำเสียของโรงงานอุตสาหกรรม โดยมีการปรับปรุงเพื่อให้กระบวนการในการบำบัดน้ำเสียมีประสิทธิภาพมากยิ่งขึ้น
- ได้เคยมีการทำวิจัยเพื่อหาแนวทางในการจัดการน้ำที่หลากจากกรุงเทพฯ เข้ามายังสมุทรปราการ ว่าจะมีวิธีการอย่างไรเพื่อนำน้ำนั้นมาใช้ประโยชน์ต่อไป แต่ไม่เป็นผล เพราะผู้ที่มาทำการวิจัยไม่มีความรู้ด้านการวิเคราะห์ ทำให้ผลการวิจัยออกมาเพียงแค่น้ำนั้นควรจะอยู่ตรงไหน ส่วนประโยชน์ที่จะได้รับและผลกระทบที่จะได้รับนั้น ไม่ชัดเจน จึงไม่สามารถนำงานวิจัยนี้มาใช้แก้ปัญหาต่างๆ ได้
- แหล่งน้ำในจังหวัดมีมาก แต่ต้องมีการปรับเปลี่ยนการใช้น้ำให้มีประสิทธิภาพมากยิ่งขึ้น และต้องมีการจัดลำดับความสำคัญในการใช้น้ำ

โครงการศึกษาแนวทางการจัดการน้ำในพื้นที่อุตสาหกรรม
เพื่อความยั่งยืนของระบบเศรษฐกิจ

รศ. ดร. สุมาลี วงษ์วิฑิต

ต้องการให้เกิดข้อเสนอแนะเชิงนโยบาย เพื่อที่สภาที่ปรึกษา จะได้ข้อมูลนำเสนอต่อรัฐบาล เพื่อให้มีการนำนโยบายไปใช้ในทางปฏิบัติได้ ต้องการข้อมูลในเชิงลึก ซึ่งเน้นไปที่ภาคอุตสาหกรรม เป้าหมาย คือ สร้างสมดุลของอุปสงค์และอุปทานในการใช้น้ำ รวมถึงคุณภาพน้ำด้วย

ดร. ชนัด เฟาพันธ์ดี

ประเด็นในการสนทนากลุ่ม

- ปริมาณความต้องการใช้น้ำ กับความสามารถในการจัดหา
- ประเด็นด้านสิ่งแวดล้อม ในเรื่องของคุณภาพน้ำ

งานวิจัยนี้ได้ใช้กรอบแนวคิดทฤษฎีแบบผสมผสาน เน้นเรื่องความยั่งยืน และความร่วมมือร่วมของภาคส่วนต่างๆ ดังนั้น จึงเริ่มต้นประเด็นแรกในเรื่องสภาพปัญหาของความต้องการใช้น้ำ และความสามารถในการจัดหา โดยขอเริ่มจากหน่วยงานที่ดูแลนโยบายภาพรวม ในเรื่องของ การพัฒนาแหล่งน้ำ คือกรมทรัพยากรน้ำ

คุณสวัสดิ์ กิจจามัย หัวหน้ากลุ่มงานทรัพยากรน้ำจังหวัดสมุทรปราการ

งานหลักของหน่วยงาน คือ ดูแลในเรื่องการใช้น้ำบาดาลของภาคอุตสาหกรรม และภาคประชาชน ที่ผ่านมภาคอุตสาหกรรม มีบ่อบาดาลประมาณ 2,000 กว่าบ่อ แต่ในปี พ.ศ. 2546 เป็นต้นมาได้มีภาครัฐได้ออกมาตรการปิดบ่อบาดาล เพื่อเป็นการป้องกันการทรุดตัวของแผ่นดิน ซึ่งในปัจจุบันบ่อบาดาลของทางภาคอุตสาหกรรมมีเพียงประมาณ 1,000 กว่าบ่อ

การอนุญาตให้ใช้น้ำบาดาลในภาคอุตสาหกรรม ต้องอยู่ใน Safe Yield ที่อธิบดีกรมทรัพยากรน้ำบาดาลได้กำหนด ซึ่งทางจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัยได้ทำการวิจัยออกมาแล้วว่า Safe Yield ของจังหวัดอยู่ที่ประมาณ 130,000 กว่าคิวต่อวัน แต่ปริมาณน้ำที่สูบขึ้นมาใช้จริงอยู่ที่ประมาณ 60,000 กว่าคิวต่อวัน และการอนุญาตขุดเจาะบ่อบาดาลเพิ่มมีน้อยมาก

ส่วนในด้านปัญหาปัจจุบัน คือ ค่าใช้น้ำบาดาลอยู่ที่ลูกบาศก์เมตรละ 8.50 บาท และค่าอนุรักษ์น้ำบาดาลลูกบาศก์เมตรละ 8.50 บาท รวมแล้วค่าน้ำบาดาลจะอยู่ที่ลูกบาศก์เมตรละ 17 บาท ซึ่งภาคอุตสาหกรรมได้สอบถามถึงการลดค่าน้ำ ทางกรมทรัพยากรน้ำได้แจ้งไปว่า อัตราค่าน้ำได้ถูกกำหนดขึ้นโดยกฎกระทรวง ดังนั้น การที่จะแก้อัตราค่าน้ำได้ต้องเสนอต่อคณะรัฐมนตรี เพื่อให้มีการแก้ไขกฎหมาย

ในด้านการใช้น้ำเพื่อการอุปโภคบริโภคของภาคประชาชน หากมีการให้บริการน้ำประปาอย่างทั่วถึง ก็จะทำให้เลิกใช้บ่อบาดาล และทางประชาชนเองก็ต้องการใช้น้ำประปามากกว่าน้ำบาดาล เนื่องจากน้ำบาดาลในบางพื้นที่มีคลอไรด์สูง

โครงการศึกษาแนวทางการจัดการน้ำในพื้นที่อุตสาหกรรม
เพื่อความยั่งยืนของระบบเศรษฐกิจ

รศ. ดร. สุมาลี วงษ์วิฑิต

กรณีที่ค่าอนุรักษ์ และค่าใช้น้ำบาดาลสูง หลังจากที่ได้มีการพยายามร้องไปยัง คณะรัฐมนตรีให้เปลี่ยนแปลงราคาค่าน้ำนั้น มีการเคลื่อนไหวอย่างใดบ้างหรือไม่

คุณสวัสดิ์ กิจจามัย หัวหน้ากลุ่มงานทรัพยากรน้ำจังหวัดสมุทรปราการ

ยังไม่มีมีการเคลื่อนไหวใดๆ

สาโรจน์ พานิชชานนท์

มีหน่วยงานใดได้ทำการวิจัยเกี่ยวกับทรัพยากรน้ำบาดาลว่าสามารถตอบสนองความต้องการได้อย่างเพียงพอหรือไม่อย่างไร

คุณสวัสดิ์ กิจจามัย หัวหน้ากลุ่มงานทรัพยากรน้ำจังหวัดสมุทรปราการ

จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัยได้ทำการวิจัยแล้วว่า ปริมาณน้ำบาดาลของจังหวัดสมุทรปราการที่จะนำมาใช้ได้นั้น ประมาณ 130,000 กว่าคิวต่อวัน แต่ทั้งภาคอุตสาหกรรมและภาคอุปโภคบริโภคได้สูบน้ำมาใช้เพียงประมาณ 60,000 กว่าคิวต่อวัน ซึ่งมีปริมาณมากพอต่อความต้องการ

ดร. ชนัด เผ่าพันธุ์ดี

กล่าวโดยสรุป คือ มีปัญหาทางด้านต้นทุนน้ำบาดาล และการที่จะนำน้ำบาดาลมาใช้ให้เกิดประสิทธิภาพมากขึ้น ส่วนด้าน Demand กับ Supply น้ำนั้น ยังไม่มีปัญหา

ขอทราบข้อมูลจากกรมชลประทาน

คุณพีรพล ดีไทย โครงการส่งน้ำและบำรุงรักษาคลองด่าน

สมุทรปราการเป็นพื้นที่ตอนล่างสุดของกลุ่มน้ำเจ้าพระยาฝั่งตะวันออก ต้องอาศัยน้ำจากพื้นที่ตอนบน (เขื่อนภูมิพล เขื่อนสิริกิติ์ และเขื่อนป่าสัก) มาช่วยในช่วงฤดูแล้ง ส่วนในฤดูฝนก็มีการระบายน้ำออกสู่ทะเลเพื่อป้องกันปัญหาน้ำท่วม

ชลประทานได้มีการกักเก็บน้ำในพื้นที่โดยเขื่อน คลอง ซึ่งเก็บได้ประมาณ 40 ล้านลูกบาศก์เมตร และใช้ในพื้นที่ทางการเกษตร ซึ่งอัตราการใช้น้ำของภาคเกษตรอยู่ที่ประมาณ 1,400,000 ลูกบาศก์เมตรต่อวัน ใช้อยู่ใน 2 พื้นที่ คือ ทั้งสมุทรปราการและฉะเชิงเทรา ซึ่งน้ำก็จะไม่ค่อยเพียงพอ

โครงการศึกษาแนวทางการจัดการน้ำในพื้นที่อุตสาหกรรม
เพื่อความยั่งยืนของระบบเศรษฐกิจ

เมื่อปริมาณน้ำที่เก็บกักไว้หมดก็จะผันน้ำจาก เขื่อนภูมิพล เขื่อนสิริกิติ์ และเขื่อนป่าสัก ซึ่งในระหว่างทางก็จะมี การสูญเสีย น้ำเนื่องจากการตึงน้ำไปใช้ของพื้นที่ตอนบน ปัจจุบันปริมาณน้ำในเขื่อนทั้ง 3 อยู่ที่ประมาณ 80%

ดร. ชนัด เฟาพันธุ์ดี

สรุป ชลประทานมีปัญหาในหน้าแล้ง แต่สามารถที่จะผันน้ำจากเขื่อนภูมิพล เขื่อนสิริกิติ์ และเขื่อนป่าสักได้

จากการศึกษาในข้อมูลเบื้องต้น พบว่า อีกประมาณ 10 -20 ปีข้างหน้า สมุทรปราการอาจตกอยู่ในภาวะการขาดแคลนน้ำ

อยากทราบข้อมูลจากทางด้านการประปาซึ่งเป็นผู้จัดสรรน้ำให้แก่ทางภาคประชาชน และภาคอุตสาหกรรมส่วนหนึ่งด้วย

คุณธนศักดิ์ วัฒนฐานะ สำนักงานประปานครหลวง สาขาสมุทรปราการ

- มีน้ำที่ให้บริการแก่ประชาชน และภาคอุตสาหกรรมประมาณ 450,000 ลูกบาศก์เมตรต่อวัน ซึ่งเป็นปริมาณที่เพียงพอต่อความต้องการ และสามารถจะเพิ่มกำลังการผลิตได้
- ทาง การประปาได้บริหารจัดการน้ำให้แก่ภาคอุตสาหกรรมอย่างพอเพียง
- ได้มีการวางแผนการจ่ายน้ำไปถึงปี พ.ศ. 2556
- ประปาได้ลงทุนในระบบควบคุมการป้องกันน้ำสูญเสีย

ดร. ชนัด เฟาพันธุ์ดี

ในทั้ง 3 หน่วยงานหลักที่เกี่ยวกับการจัดหาน้ำนั้นยังสามารถดูแลได้ ยังไม่เกิดวิกฤติในเวลาที่ใกล้นี้ และอยากทราบเพิ่มเติมว่าในทั้ง 3 หน่วยงานได้มีโครงสร้างของการบริหารจัดการแบบบูรณาการร่วมกันอย่างไร

คุณธนศักดิ์ วัฒนฐานะ สำนักงานประปานครหลวง สาขาสมุทรปราการ

ได้มีการประสานงานกับชลประทาน เพราะเป็นผู้ส่งน้ำเพื่อนำมาผลิตน้ำประปา

โครงการศึกษาแนวทางการจัดการน้ำในพื้นที่อุตสาหกรรม
เพื่อความยั่งยืนของระบบเศรษฐกิจ

สาโรจน์ พานิชชานนท์

อยากทราบถึงนโยบายการจัดการน้ำโดยรวมของจังหวัด และแผนปฏิบัติการตามนโยบายว่าดำเนินการไปถึงขั้นไหนอย่างไรแล้ว

คุณสวัสดิ์ กิจจามัย หัวหน้ากลุ่มงานทรัพยากรน้ำจังหวัดสมุทรปราการ

เดิมจังหวัดมีบ่อน้ำบาดาลประมาณ 2,000 กว่าบ่อ ซึ่งมีการสูบน้ำไปใช้ประมาณ 100,000 – 200,000 คิวต่อวัน แต่ในปัจจุบันบ่อน้ำบาดาลมีจำนวนลดลงไปมาก ทำให้ปริมาณการสูบน้ำมาใช้ลดลงไปด้วย เหลือเพียงประมาณ 60,000 กว่าคิวต่อวัน ซึ่งถือว่าได้ผล โดยเฉพาะในเขตวิกฤติ (มี 7 จังหวัด ได้แก่ กรุงเทพฯ สมุทรปราการ นนทบุรี นครปฐม อยุธยา สมุทรสาคร และปทุมธานี) ซึ่งได้กำหนด Safe Yield ซึ่งของจังหวัดสมุทรปราการมี Safe Yield ประมาณ 130,000 คิวต่อวัน แต่การสูบน้ำมาใช้จริงนั้นต่ำกว่า Safe Yield ซึ่งลดลงมากกว่า 50% และยังสามารถแก้ปัญหาเรื่องการทรุดตัวของแผ่นดินได้ด้วย

สาโรจน์ พานิชชานนท์

ขอทราบเพิ่มเติมเกี่ยวกับการจัดการปริมาณน้ำท่า

คุณพีรพล ดีไทย โครงการส่งน้ำและบำรุงรักษาลองด่าน

ยังไม่มีแผนชัดเจนในเรื่องปริมาณน้ำท่าสำหรับภาคอุตสาหกรรม เพราะส่วนใหญ่ภาคอุตสาหกรรมจะใช้น้ำประปาในกระบวนการผลิต

ดร. ชนัด เฟาพันธ์ดี

โดยสรุปแล้ว กรมชลประทานยังไม่มีนโยบายสำหรับภาคอุตสาหกรรม การประปาได้มีแผนถึงปี พ.ศ. 2556

อยากขอทราบข้อมูลจากการนิคมอุตสาหกรรม

คุณไพฑูรย์ วงษ์งาม สำนักงานนิคมอุตสาหกรรมบางปู

- การใช้น้ำของภาคอุตสาหกรรมที่อยู่ในพื้นที่นิคมอุตสาหกรรมบางปู ซึ่งมีโรงงานประมาณ 340 โรงงาน มีการใช้น้ำมวลรวมประมาณ 24,000 – 27,000 ลูกบาศก์เมตรต่อวัน หรือประมาณ 7 – 8 แสนคิวต่อเดือน

- นับตั้งแต่เดือนมกราคม 2550 การนิคมฯ ได้รับน้ำดิบจากการประปาเพื่อไปเพิ่มแรงดันซึ่งก่อนหน้านี้โรงงานในนิคมฯ ใช้น้ำบาดาล

โครงการศึกษาแนวทางการจัดการน้ำในพื้นที่อุตสาหกรรม
เพื่อความยั่งยืนของระบบเศรษฐกิจ

- มีการสูบน้ำดิบจากบ่อบาดาลเพื่อให้เครื่องสูบน้ำได้ทำงาน โดยมีปริมาณการสูบอยู่ที่ 40 คิวต่อเดือน โดยเสียค่าใช้จ่าย 17 บาทต่อคิว
- มีแผนที่จะนำน้ำเสียจากระบบกลับมาใช้ใหม่ โดยอยู่ในขั้นหารือกับหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง

สาโรจน์ พานิชชานนท์

อยากถามทางด้านชลประทานว่าทางนิคมได้มีการสูบน้ำจากแหล่งน้ำผิวดินมาใช้บ้างหรือไม่

คุณพิรพล ดีไทย โครงการส่งน้ำและบำรุงรักษาคลองด่าน

ยังไม่มีโรงงานอุตสาหกรรมใดทำเรื่องขอใช้น้ำจากแหล่งน้ำชลประทาน ส่วนในนิคมฯ บางปูนั้น โดยสภาพพื้นที่แล้วไม่สามารถนำน้ำจากแหล่งน้ำชลประทานเข้าไปใช้ได้

นายณรงค์ อมรจุโรจน์ สำนักงานนิคมอุตสาหกรรมบางพลี

นิคมฯ บางพลี มีโรงงานอุตสาหกรรม 130 โรงงาน ไม่มีการใช้น้ำบาดาล หันมาใช้น้ำประปา โดยทางการประปาเป็นผู้เก็บค่าน้ำ

ดร. ชนัด เฟาพันธ์ดี

จากข้อมูลที่ได้รับฟัง การนิคมอุตสาหกรรมจะไม่ประสบปัญหาการขาดแคลนน้ำทั้งในระยะสั้น และระยะกลางใช่หรือไม่

นายณรงค์ อมรจุโรจน์ สำนักงานนิคมอุตสาหกรรมบางพลี

ใช่ เพราะในขณะนี้ การประปาได้พัฒนาโดยการวางท่อผ่านหน้านิคมฯ และได้รื้อท่อเก่าเพื่อขุดวางใหม่

ดร. ชนัด เฟาพันธ์ดี

มีโรงงานร้องเรียนเกี่ยวกับเรื่องปัญหาในการใช้น้ำหรือไม่

โครงการศึกษาแนวทางการจัดการน้ำในพื้นที่อุตสาหกรรม
เพื่อความยั่งยืนของระบบเศรษฐกิจ

คุณไพฑูรย์ วงษ์งาม สำนักงานนิคมอุตสาหกรรมบางปู

- มีปัญหาทางด้านเทคนิคที่เกี่ยวกับการสูบน้ำของทางโรงประปา สาเหตุเกิดจากไฟฟ้าดับ/ไฟฟ้ากระพริบ
- มีเหตุสุดวิสัยที่ทำให้ท่อประปาแตก เนื่องจากการก่อสร้างใกล้กับท่อประปา ซึ่งเกิดผลกระทบต่อการผลิตน้ำของนิคมฯ
- ควรให้ปรับค่าน้ำประปามีราคาถูกเพื่อให้ต้นทุนในการผลิตลดลง

ดร. ชนัด เผ่าพันธุ์ดี

อยากขอทราบสภาพปัญหาที่เกิดขึ้นเกี่ยวกับคุณภาพน้ำจากหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง

คุณอนุช วรรณคิด องค์การบริหารส่วนจังหวัดสมุทรปราการ

การบริหารจัดการน้ำในพื้นที่อุตสาหกรรมไม่ใช่หน้าที่หลักโดยตรงของ องค์การบริหารส่วนจังหวัดซึ่งเป็นหน่วยงานท้องถิ่น แต่อยู่ในความรับผิดชอบขององค์การส่วนภูมิภาค ซึ่งก็คือกรมทรัพยากรน้ำบาดาลที่ดูแลในเรื่องของน้ำใต้ดิน และกรมชลประทานซึ่งดูแลในเรื่องน้ำผิวดิน

ในส่วนขององค์การบริหารส่วนจังหวัดจะช่วยดูแล เช่น กรณีเกิดการตื่นเงินของคู คลอง ทำให้ไม่สามารถกักเก็บน้ำหรือมีอุปสรรคในการระบายน้ำ ก็จะจัดงบประมาณให้มีการขุดลอก หรือกำจัดผักตบชวา ซึ่งเป็นการร่วมมือกันระหว่างองค์กรส่วนจังหวัดและองค์กรส่วนภูมิภาค

ส่วนในด้านคุณภาพน้ำผิวดิน น่าจะอยู่ในระดับ 5 ซึ่งเป็นเกณฑ์คุณภาพน้ำที่ต่ำมาก เมื่อโรงงานจะปล่อยน้ำลงสู่แหล่งน้ำธรรมชาติ ควรมีการบำบัดให้ถูกต้องก่อน

จากการที่ได้มีการวิจัยออกมาแล้ว พบว่าปัญหาน้ำเสียส่วนใหญ่เกิดจากการปล่อยของภาคชุมชนมากกว่า ภาคอุตสาหกรรม แต่ส่วนน้อยของภาคอุตสาหกรรมอาจมีความเข้มข้นมากกว่าจึงอยากให้มีการควบคุมในส่วนนี้ด้วย

สาโรจน์ พานิชานนท์

มีปัญหาคือความขัดแย้งระหว่างภาคประชาชนกับภาคอุตสาหกรรมหรือไม่ อย่างไร

คุณอนุช วรรณคิด องค์การบริหารส่วนจังหวัดสมุทรปราการ

ในอดีตประชาชนจะมองภาคอุตสาหกรรมว่าเป็นผู้ก่อให้เกิดมลพิษ แต่หลังจากได้มีการเข้าถึงข้อมูลต่างๆ จากการวิเคราะห์วิจัย ทำให้ประชาชนทราบว่าผู้ที่ก่อให้เกิดมลพิษหลักคือตัวของประชาชนเอง และในปัจจุบันนี้ก็ได้มีความร่วมมือกันระหว่างภาคอุตสาหกรรมกับภาคประชาชนในการทำการอนุรักษ์คลองต่างๆ

โครงการศึกษาแนวทางการจัดการน้ำในพื้นที่อุตสาหกรรม
เพื่อความยั่งยืนของระบบเศรษฐกิจ

สาโรจน์ พานิชชานนท์

นอกจากการประชาสัมพันธ์ และการพยายามที่จะอนุรักษ์คู คลองแล้ว ทางองค์การบริหารส่วนจังหวัดได้เข้าไปมีส่วนร่วมในแผนนโยบายเกี่ยวกับการจัดการน้ำอย่างไร

คุณอนุวัช ควรคิด องค์การบริหารส่วนจังหวัดสมุทรปราการ

ในส่วนของแผนงานเกี่ยวกับด้านสิ่งแวดล้อม มีหน่วยงานหลัก คือ ทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมของจังหวัด และทางองค์การบริหารส่วนจังหวัดจะทำงานเสริมระหว่างหน่วยงานท้องถิ่นกับภูมิภาค โดยทางองค์การบริหารส่วนจังหวัดจะมีงบประมาณของตัวเองที่สามารถสนับสนุนงบประมาณ ให้กับทางจังหวัด หรือทางกรมทรัพยากรธรรมชาติได้ ในเรื่องเกี่ยวกับสิ่งแวดล้อม เช่น การอนุรักษ์คู คลอง การขุดลอก การกำจัดวัชพืช เป็นต้น

คุณสุนีย์ กล่อมจิต กองสาธารณสุขสิ่งแวดล้อมเทศบาลนครสมุทรปราการ

- เทศบาลนครสมุทรปราการมีแผนเกี่ยวกับการปรับปรุงคุณภาพน้ำ
- มีปัญหาน้ำในคลองเน่าเสีย (อยู่ในเกณฑ์คุณภาพน้ำประเภทที่ 5 ไม่สามารถนำน้ำนั้นมาใช้ประโยชน์ได้) โดยส่วนใหญ่เกิดจากชุมชน และโรงลอกหมึก (ได้แนะนำให้ติดตั้งบ่อดักไขมัน)
- เทศบาลนครฯ ครอบคลุมพื้นที่ตำบลปากน้ำ แต่คลองส่วนใหญ่รับน้ำมาจากเทศบาลอื่นๆ ด้วย จึงยากแก่การควบคุม เพราะไม่สามารถได้อย่างชัดเจนว่าต้นกำเนิดมลพิษอยู่ที่ใด ทำให้การแก้ปัญหาน้ำเสียเป็นไปได้ยากด้วย
- เทศบาลได้ปรับปรุงคุณภาพน้ำโดยการเติมสารจุลินทรีย์ชีวภาพตามจุดต่างๆ

ดร. ชนัด เฟาพันธ์ดี

ขอทราบข้อมูลจากสำนักงานอุตสาหกรรมจังหวัดสมุทรปราการ

คุณสมพล รัตนภิบาล สำนักงานอุตสาหกรรมจังหวัดสมุทรปราการ

- วิฤตติน้ำในจังหวัดสมุทรปราการไม่น่าวิตก เนื่องจากไม่มีการเพิ่มขึ้นของโรงงานขนาดใหญ่ที่ใช้น้ำปริมาณมากในกระบวนการผลิต ทั้งนี้มีสาเหตุหลายประการ เช่น การที่ราคาที่ดินสูง การผังเมืองเข้มงวดในการควบคุมที่ตั้งโรงงาน และประการสำคัญคือ จังหวัดได้ถูกประกาศเป็นเขตควบคุมมลพิษ

โครงการศึกษาแนวทางการจัดการน้ำในพื้นที่อุตสาหกรรม
เพื่อความยั่งยืนของระบบเศรษฐกิจ

- เมื่อประมาณ 10 ปีที่ผ่านมา เรื่องน้ำของจังหวัดน่าเป็นห่วง แต่ในปัจจุบันนี้ไม่ว่าจะเป็นการประปาภิบาล กรมชลประทานก็สามารถแก้ไขปัญหาได้อย่างดี โดยเฉพาะการประปาที่มีเครือข่ายพร้อมสำหรับการจ่ายน้ำเข้าสู่กระบวนการผลิต
- โรงงานอุตสาหกรรมขนาดใหญ่มีจำนวนน้อย ส่วนใหญ่มีเพียงโรงงานอุตสาหกรรมขนาดเล็กที่ใช้น้ำในกระบวนการผลิตน้อย
- ภารกิจหลักของสำนักงานอุตสาหกรรมจังหวัด คือ ควบคุมดูแลโรงงานให้เป็นไปตามพระราชบัญญัติโรงงานฯ ดังนั้น เมื่อโรงงานมีปัญหาเกี่ยวกับเรื่องอื่นๆ ที่ไม่เกี่ยวข้องกับภารกิจหลักของสำนักงาน ทางสำนักงานก็จะประสานงานไปยังหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง

สาโรจน์ พานิชชานนท์

ปัญหาสิ่งแวดล้อมของจังหวัดส่วนใหญ่เป็นเรื่องใด

คุณสมพล รัตนภิบาล สำนักงานอุตสาหกรรมจังหวัดสมุทรปราการ

- ส่วนใหญ่เป็นปัญหาเรื่องน้ำเสียของโรงงานขนาดกลาง ที่มีอยู่เดิม
- โรงงานขนาดกลางและขนาดเล็กมีแนวโน้มเพิ่มขึ้น แต่ไม่ส่งผลกระทบต่อการใช้น้ำ เพราะในกระบวนการผลิตไม่ได้ใช้น้ำเป็นหลัก

สาโรจน์ พานิชชานนท์

ระบบบำบัดน้ำรวมของจังหวัดมีกี่แห่ง ที่ไหนบ้าง

นายณรงค์ อมรจุโรจน์ สำนักงานนิคมอุตสาหกรรมบางพลี

- นิคมฯ มีระบบบำบัดเป็นของตัวเอง เพราะเป็นระบบเมื่อมีการตั้งนิคมก็ต้องมีการสร้างบำบัดด้วย
- ระบบบำบัดส่วนกลางจะมีการตรวจสอบ ตรวจวัดค่าต่างๆ ก่อนจะปล่อยน้ำลงสู่แหล่งน้ำธรรมชาติ
- ในหน้าแล้งชาวบ้านได้ขอให้นิคมฯ ปล่อยน้ำที่ได้ผ่านการบำบัดแล้ว ซึ่งกระบวนการบำบัดของนิคมฯ นั้นถ้าไม่ได้คุณภาพตามมาตรฐานที่กฎหมายกำหนด ก็จะไม่ปล่อยลงสู่แหล่งน้ำธรรมชาติ

โครงการศึกษาแนวทางการจัดการน้ำในพื้นที่อุตสาหกรรม
เพื่อความยั่งยืนของระบบเศรษฐกิจ

คุณไพฑูรย์ วงษ์งาม สำนักงานนิคมอุตสาหกรรมบางปู

- มีกรณีเช่นเดียวกับนิคมฯ บางพลี คือ มีการขอให้ปล่อยน้ำจากนิคมลงสู่แหล่งน้ำธรรมชาติ และยังมีกรณีที่สนามกอล์ฟ ขอสูดน้ำที่บำบัดแล้วจากนิคมไปรดหญ้าในสนาม
- มีการเชิญให้ภาคประชาชนเข้ามาดูระบบ ซึ่งก็ได้รับความพึงพอใจจากประชาชน

สาโรจน์ พานิชชานนท์

น้ำที่ภาคประชาชนมาขอ ทางนิคมให้เปล่าหรือคิดค่าใช้จ่าย

คุณไพฑูรย์ วงษ์งาม สำนักงานนิคมอุตสาหกรรมบางปู

- มีขายบางส่วนหนึ่ง โดยขายให้กับโรงไฟฟ้าเอกชนในราคา 50 สตางค์ ต่อคิว
- ในกรณีสนามกอล์ฟ ให้เปล่าเพราะมีปริมาณน้ำไม่พอกับความต้องการ
- ในนิคมฯ มี 3 ระบบบำบัด 3 Plant หลัก โดย Plant AF1 ซึ่งเป็น Plant ที่ใหญ่ที่สุด จะสูบแล้วปล่อยลงที่คลองหัวลำพู กำลังมีปัญหาเกี่ยวกับชุมชน ว่าเป็นน้ำเสียจากนิคมฯ หรือจากชุมชน ส่วนอีก 2 Plant จะสูบแล้วปล่อยออกไปสู่คลองสาธารณะ จากนั้นชาวบ้านก็จะสูบน้ำจากคลองนั้นไปเลี้ยงปลาอีกทอดหนึ่ง

คุณสมพล รัตนภิบาล สำนักงานอุตสาหกรรมจังหวัดสมุทรปราการ

ทำอย่างไรที่จะให้ภาคอุตสาหกรรมในจังหวัดสมุทรปราการได้ใช้น้ำที่มีราคาถูกกว่าที่อื่น เพื่อเป็นการเสริมสร้างศักยภาพของผู้ประกอบการให้มีขีดความสามารถสูงขึ้นในการแข่งขัน เนื่องจากในอนาคตมีแนวโน้มว่าอัตราค่าน้ำจะสูงขึ้น

คุณกิตติพงษ์ ลีละยูวะ บริษัท ไทยอกริฟูดส์ จำกัด (มหาชน)

- คุณภาพของน้ำประปานั้นดี แต่ความมั่นคงในการจ่ายน้ำนั้นไม่ค่อยมี สาเหตุจากการที่ท่อประปาอยู่ใกล้กับถนน เมื่อมีอุบัติเหตุเกิดขึ้นทำให้ไม่สามารถจ่ายน้ำได้
- ควรมีการรณรงค์ให้มีการใช้น้ำอย่างประหยัดและคุ้มค่า
- หากแสดงให้เห็นว่ามีการลดการใช้น้ำบาดาลลง แล้วหันมาใช้น้ำประปาเพิ่มขึ้น 30% ก็จะลดราคาค่าน้ำประปาให้จาก 15.70 บาท เป็น 13 บาท
- คริวเรือนมีส่วนอย่างมากในการก่อให้เกิดปัญหาน้ำเสีย จากกรณีของการสร้างห้องส้วม ซึ่งส่วนใหญ่เป็นส้วมซึม แต่เนื่องจากลักษณะทางธรณีวิทยาของจังหวัดสมุทรปราการส้วมจะ

โครงการศึกษาแนวทางการจัดการน้ำในพื้นที่อุตสาหกรรม
เพื่อความยั่งยืนของระบบเศรษฐกิจ

ไม่ซึมลง และหากมีการทำถังแซท เมื่อใช้ไปถึงแซทก็จะจมลง และท่อน้ำออกของถังแซทจะต่ำกว่า
ท่อน้ำสาธารณะซึ่งทำให้เกิดสิ่งสกปรกไหลลงสู่แหล่งน้ำ

- เสนอให้ครัวเรือนมีการสร้างถังแซทแยกเป็น 2 ถัง ถังหนึ่งแยกเป็นของห้องส้วม และ
อีกถังสำหรับน้ำอย่างอื่น และนอกจากจะมีบ่อดักไขมันแล้ว ควรต้องมีการบำบัดน้ำก่อนปล่อยน้ำ
ด้วย
- การสร้างบ่อบำบัดน้ำเสียรวมไม่เป็นผลเท่าไรนัก ส่วนใหญ่สร้างแล้วก็ไม่มีการใช้งาน
- ควรแก้ปัญหาตั้งแต่ต้นทางคือตั้งแต่ในครัวเรือนตามบ้านไป ไม่ควรไปแก้ที่ปลายทาง
คือ ปลายท่อที่จะมีการปล่อยน้ำลงสู่แหล่งน้ำสาธารณะ

รศ. ดร. สุมาลี วงษ์วิฑิต

อยากฟังความเห็นจากการประปา และสำนักงานอุตสาหกรรมจังหวัด ในประเด็นที่
ภาคเอกชนยังไม่มี ความมั่นใจในเรื่องทรัพยากรน้ำในอนาคต ในขณะที่ฝ่ายราชการมองว่าไม่น่าจะ
เป็นปัญหาและสามารถจัดการได้

คุณธนศักดิ์ วัฒนฐานะ สำนักงานปราบปรามครหลวง สาขาสมุทรปราการ

- เรื่องความมั่นคงของน้ำ จากที่มีปัญหาเรื่องท่อแตกบ่อยในช่วงนี้ เนื่องจากการทำถนน
ของกรมทางหลวง การประปาจึงต้องวางท่อชั่วคราวไว้ก่อน จนกว่าจะได้ทำถนนเสร็จและวางท่อ
ระบายน้ำเรียบร้อยแล้ว จึงจะมีช่องให้ทางการประปาวางท่อจริงได้ ซึ่งการวางท่อชั่วคราวนี้เมื่อเกิด
อุบัติเหตุรถชนท่อแตกทำให้ไม่สามารถจ่ายน้ำไปได้
- การประปามีการเก็บค่าน้ำอยู่ 2 ประเภท คือ ท่ออยู่อาศัยเริ่มจาก 8.50 บาท ถึง 13 บาท
กว่า และอีกประเภทหนึ่งคือ ประเภทธุรกิจเริ่มจาก 10.50 - 15.81 บาท แต่สำหรับโรงงานที่มีการใช้
น้ำบาดาล ทางการประปา Promotion โดยการคิดค่าน้ำในอัตราลูกบาศก์เมตรละ 13 บาท ซึ่งใช้มา
ได้ 2 ปีแล้วกำลังจะต่ออีก 1 ปี
- ให้ทางคณะวิจัยเสนออัตราค่าน้ำสำหรับภาคอุตสาหกรรมให้กับหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง
พิจารณา

คุณนพวรรณ สราสารวย คณะวิจัยฯ

มีการจัดหาแหล่งน้ำสำรองไว้บ้างหรือไม่

โครงการศึกษาแนวทางการจัดการน้ำในพื้นที่อุตสาหกรรม
เพื่อความยั่งยืนของระบบเศรษฐกิจ

คุณสวัสดิ์ กิจจามัย หัวหน้ากลุ่มงานทรัพยากรน้ำจังหวัดสมุทรปราการ

- กรมทรัพยากรน้ำบาดาลมีหน้าที่ควบคุมการใช้น้ำบาดาลให้เป็นไปตามพระราชบัญญัติน้ำบาดาล พ.ศ. 2520
- ปริมาณน้ำใต้ดินไม่น่าจะมีปัญหา เนื่องจากมีการลดการใช้น้ำบาดาลหันไปใช้น้ำประปาแทน และไม่มีการขยายตัวของโรงงานขนาดใหญ่ ปริมาณน้ำที่ไหลลงไปเติมน้ำที่สูบขึ้นมา มีความสมดุลกัน
- มีความเข้มงวดในเรื่องการขออนุญาตในการขุดเจาะบ่อน้ำบาดาล ซึ่งเป็นเรื่องของการควบคุมเพื่อให้เกิดความยั่งยืนในการใช้น้ำในอนาคต

คุณพิรพล ดีไทย โครงการส่งน้ำและบำรุงรักษาคลองด่าน

การที่จะเก็บกักน้ำต้นทุนให้ได้มากนั้น ต้องมีการสร้างเขื่อน ซึ่งปัจจุบันยังไม่ได้มีการสนับสนุนในเรื่องนี้ แหล่งกักเก็บน้ำของจังหวัดจึงมีเพียงแค่คู คลองตามธรรมชาติเท่านั้น

คุณธนศักดิ์ วัฒนฐานะ สำนักงานประปานครหลวง สาขาสมุทรปราการ

การประปาสามารถเพิ่มกำลังการผลิตได้ แต่ทั้งนี้ขึ้นอยู่กับ การจัดหา น้ำของกรมชลประทาน เพื่อมาผลิตเป็นน้ำประปาด้วย

รศ. ดร. สุมาลี วงษ์วิฑิต

- การจัดหา น้ำส่วนใหญ่ขึ้นอยู่กับปัจจัยทางด้านธรรมชาติ
- หากจะให้มีการจัดการน้ำที่ยั่งยืนทางฝ่ายผู้ใช้น้ำมิใช่เพียงคำนึงถึงด้านปริมาณที่จะจัดหามาให้ใช้เท่านั้น แต่ควรจะนำทฤษฎี 3R คือ Reuse, Reduce และ Recycle มาใช้ด้วย
- ในปัจจุบันการจัดการน้ำมีเพียงแผนงานรวมระดับลุ่มน้ำ แต่ได้มีความร่วมมือในการจัดทำแผนระยะยาวระหว่างผู้จัดหาน้ำภาครัฐ กับผู้ประกอบการในแต่ละโรงงานอุตสาหกรรมหรือไม่อย่างไร

คุณธนศักดิ์ วัฒนฐานะ สำนักงานประปานครหลวง สาขาสมุทรปราการ

- มีการเข้าไปพบลูกค้าตามโรงงานอุตสาหกรรมต่างๆ เพื่อสอบถามถึงการใช้ น้ำและปัญหาทั้งในปัจจุบันและอนาคต สำหรับเป็นข้อมูลด้านการบริหารจัดการน้ำให้เพียงพอต่อความต้องการ

โครงการศึกษาแนวทางการจัดการน้ำในพื้นที่อุตสาหกรรม
เพื่อความยั่งยืนของระบบเศรษฐกิจ

- หากโรงงานมีปัญหาด้านการใช้น้ำ ก็จะมีการตรวจสอบว่า ใน 1 นาทีมีน้ำไหลกี่คิว ตรวจระบบท่อภายใน ระบบถังเก็บน้ำ

รศ. ดร. สุมาลี วงษ์วิฑิต

ทาง บ.ไทยกริฟต์ส์ จำกัด (มหาชน) พอใจกับการแก้ปัญหาของการประปาหรือไม่

คุณกิตติพงษ์ สิละยูวะ บริษัท ไทยกริฟต์ส์ จำกัด (มหาชน)

- พอใจการแก้ปัญหาของการประปา
- น้ำที่ออกจากโรงงานอุตสาหกรรม หรือที่ออกจากการนิคมฯ มีคุณภาพดีกว่าน้ำในคลอง โดยส่วนตัวเชื่อว่าค่า BOD ของน้ำในคลองมีประมาณ 100 แต่ที่ปล่อยจากโรงงานมีค่า BOD 20
- มิกซ์ของ EU ว่าการที่จะนำน้ำที่ทิ้งแล้วมาใช้ในกระบวนการผลิตอีก ต้องขึ้นอยู่กับว่ามีการบำบัดน้ำในระดับไหน หากเป็นการบำบัดในระดับน้ำประปาเลยก็ต้องมีการพิสูจน์ให้เห็นด้วย นอกจากนั้นยังต้องมีการไปขอใบรับรอง ISO ถึงจะนำน้ำนั้นมาใช้ในโรงงาน Reuse ได้
- หากต้นทุนน้ำมีราคาสูงขึ้น ก็ต้องหามาตรการต่างๆ เพื่อลดการใช้ หรือปรับเปลี่ยนอย่างอื่นๆ ซึ่งอุตสาหกรรมสามารถปรับตัวได้ตามสถานการณ์

คุณสมพล รัตนภิบาล สำนักงานอุตสาหกรรมจังหวัดสมุทรปราการ

แหล่งรองรับน้ำของจังหวัดสมุทรปราการ อยู่ระหว่างถนนที่ทางกรมชลประทานได้สร้างขึ้นใหม่ สามารถเก็บน้ำได้ประมาณ 1 ล้านคิว

คุณนพวรรณ สราสารวย คณะวิจัยฯ

โรงงานอุตสาหกรรมนอกนิคมฯ มีจำนวนเท่าไร

คุณสมพล รัตนภิบาล สำนักงานอุตสาหกรรมจังหวัดสมุทรปราการ

โรงงานนอกนิคมอุตสาหกรรมมีประมาณ 6,500 โรงงาน ตั้งแต่โรงงานขนาดเล็กที่มีคนงานประมาณ 7 คน จนถึงโรงงานที่มีคนงานประมาณ 5,000 คน ส่วนในนิคมอุตสาหกรรมทั้ง 5 แห่งรวมแล้วมีประมาณ 500 โรงงาน

คุณนพวรรณ สราสารวย คณะวิจัยฯ

มีหน่วยงานใดบ้างที่ได้เก็บข้อมูลปริมาณน้ำเสียที่ปล่อยทิ้งของโรงงานนอกนิคมฯ

โครงการศึกษาแนวทางการจัดการน้ำในพื้นที่อุตสาหกรรม
เพื่อความยั่งยืนของระบบเศรษฐกิจ

คุณสมพล รัตนภิบาล สำนักงานอุตสาหกรรมจังหวัดสมุทรปราการ

ข้อมูลเกี่ยวกับน้ำเสียมีเก็บไว้ 2 ที่ คือ ที่สำนักงานอุตสาหกรรมจังหวัดสมุทรปราการ และที่
กรมโรงงานอุตสาหกรรม ซึ่งในแต่ละวันมีปริมาณน้ำเสียประมาณ 180,000 คิวต่อวัน

รศ. ดร. สุมาลี วงษ์วิฑิต

ทางคณะวิจัยต้องการข้อมูล/ข้อเสนอแนะเพิ่มเติมในเรื่อง แนวทางการจัดการน้ำในพื้นที่
อุตสาหกรรม เพื่อความยั่งยืนของระบบเศรษฐกิจ ของจังหวัดสมุทรปราการ

นายณรงค์ อมรจุโรจน์ สำนักงานนิคมอุตสาหกรรมบางพลี

ข้อมูลของทางการนิคมฯ มีเก็บไว้ โดยส่งให้การนิคมอุตสาหกรรมแห่งประเทศไทย และ
ส่วนราชการ

ส่วนหนึ่งของการเก็บข้อมูลก็เพื่อแสดงให้เห็นว่าน้ำที่ปล่อยออกไปมีคุณภาพน้ำ
ตามมาตรฐาน ISO 14001 ซึ่งตระหนักในเรื่องของสิ่งแวดล้อม

หากโรงงานปล่อยน้ำมีคุณภาพต่ำกว่ามาตรฐานที่กำหนด จะลงโทษโดยการปรับ

คุณธนศักดิ์ วัฒนฐานะ สำนักงานปราบปรามหลวง สาขาสมุทรปราการ

อยากให้มีการรณรงค์ให้ประหยัดน้ำมากกว่านี้

เสนอหน่วยงานที่เกี่ยวข้องในเรื่องอัตราค่าน้ำสำหรับโรงงานอุตสาหกรรมให้คิดอัตราต่ำลง

คุณสำเภา วงศ์ทองเหลือง สำนักงานสภาพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ

- ปัญหาเรื่องน้ำเป็นปัญหาสำคัญที่ยังไม่มีหน่วยงานใดแก้ไขได้ ต้องร่วมมือกัน
- น้ำเหลือ น้ำทิ้ง ที่บำบัดแล้วให้นำกลับมาใช้อีก
- การนิคมต้องประชาสัมพันธ์ให้ชาวบ้านได้เข้าใจว่าน้ำที่ปล่อยออกมาได้ทำการบำบัดแล้ว

คุณนิคม วัชรดิเรกรัตน์ โครงการชลประทานจังหวัดสมุทรปราการ

ไม่มีแหล่งน้ำท่า ส่วนใหญ่รับน้ำจากเขื่อนตอนบน จึงอยากให้มีการสร้างเขื่อนในจังหวัด
ขึ้นเพื่อกักเก็บน้ำที่ถูกปล่อยมา

โครงการศึกษาแนวทางการจัดการน้ำในพื้นที่อุตสาหกรรม
เพื่อความยั่งยืนของระบบเศรษฐกิจ

คุณสวัสดิ์ กิจจามัย หัวหน้ากลุ่มงานทรัพยากรน้ำจังหวัดสมุทรปราการ

- ให้ภาคอุตสาหกรรมใช้น้ำอย่างประหยัดและมีคุณค่า
- โรงงานควรตรวจสอบท่อน้ำที่ฝังอยู่ใต้ดิน เพื่อไม่ให้มีการไหลทิ้งในกรณีที่มีท่อรั่ว
- อัยการระบายน้ำเสียลงบ่อน้ำบาดาล
- บ่อน้ำบาดาลสำหรับโรงงานที่ไม่มีการใช้แล้วต้องกลับให้ถูกต้องตามหลักวิชาการ โดยใช้ดินเหนียวบริสุทธิ์หย่อนลงไป หรือใช้ซีเมนต์ผงฉีดไปที่ตาน้ำ

คุณสมพล รัตนภิบาล สำนักงานอุตสาหกรรมจังหวัดสมุทรปราการ

- โรงงานที่มีน้ำเสียทุกโรงต้องมีระบบบำบัดน้ำเสีย ในกรณีที่ระบบเสียก็จะให้โอกาสในการปรับปรุงแก้ไข หากไม่ดำเนินการจะมีการลงโทษตามกฎหมาย
- ให้มีการจัดหาแหล่งรองรับน้ำ
- ช่วง ตุลาคม - มกราคม ของทุกปีมีการสูบน้ำจัดปริมาณมากจากคลองชลประทานลงสู่ทะเล จะเป็นการดีกว่าถ้าปรับคุณภาพน้ำและเก็บสำรองไว้ หรือนำไปใช้สำหรับภาคอุตสาหกรรมโดยเฉพาะ
- สมุทรปราการไม่ขาดแคลนน้ำเหมือนกับจังหวัดระยอง หรือชลบุรี เพราะมีแม่น้ำเจ้าพระยาไหลผ่าน

คุณธงทัต อิศรพันธ์ สำนักงานสภาพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ

โรงงานในสมุทรปราการใช้น้ำน้อยกว่าที่สมุทรสาครซึ่งส่วนใหญ่เป็นอุตสาหกรรมอาหาร อีกประการหนึ่ง คือ ที่ดินที่สมุทรปราการมีราคาสูงกว่าที่อื่นผู้ประกอบการจึงไปตั้งโรงงานที่อื่น

จุดประสงค์ในงานวิจัยนี้ ก็เพื่อนำข้อมูลที่ได้รับไปจัดการกับพื้นที่อื่นต่อไป

คุณไพฑูรย์ วงษ์งาม สำนักงานนิคมอุตสาหกรรมบางปู

จากภาพถ่ายทางอากาศพบว่า มีแหล่งน้ำผิวดินจำพวกบ่อดินจำนวนหนึ่งซึ่งสามารถนำไปบริหารจัดการได้ เช่น นำไปใช้และให้น้ำเหนือเข้ามาทดแทนเพื่อให้เกิดการหมุนเวียน

ส่วนน้ำเสียจำนวนมากที่ปล่อยจากโรงงานอุตสาหกรรมนอกนิคมฯ นั้น แทนที่จะปล่อยลงสู่ทะเลก็อาจมีการสูบไปปล่อยยังพื้นที่แห้งแล้งแล้วให้ไหลกลับมาใหม่เป็นการบำบัดโดยธรรมชาติ แต่อย่างไรก็ดี ต้องคำนึงถึงด้านเศรษฐศาสตร์ในเรื่องความคุ้มค่าด้วย

โครงการศึกษาแนวทางการจัดการน้ำในพื้นที่อุตสาหกรรม
เพื่อความยั่งยืนของระบบเศรษฐกิจ

คุณอนุวัช ควรคิด องค์กรการบริหารส่วนจังหวัดสมุทรปราการ

- กรมชลประทาน มีโครงการจะผันน้ำโดยระบบท่อจากคลองพระองค์เจ้าไชยานุชิตที่คลองด่านไปเก็บที่อ่างเก็บน้ำบางพระจังหวัดชลบุรี เนื่องจากการขาดแคลนน้ำ โดยปริมาณน้ำที่จะส่งไปประมาณ 500,000 คิวต่อวัน
- จังหวัดสมุทรปราการไม่มีแหล่งกักเก็บน้ำ ดังนั้นควรมีการแหล่งกักเก็บน้ำ ถึงแม้ว่าจะมีบ่อดินอยู่หลายแห่งแต่กักเก็บน้ำได้ในปริมาณไม่มาก ซึ่งอ่างเก็บน้ำบางพระสามารถเก็บได้ประมาณ 170 ล้านคิว
- ควรให้มีการผันน้ำในเฉพาะช่วงน้ำท่วม หรือช่วงฤดูฝน ไม่ควรมีการผันน้ำในหน้าแล้งเพราะจะทำให้ทางจังหวัดสมุทรปราการประสบปัญหาวิกฤติน้ำได้
- เนื่องจากภาวะโลกร้อน น้ำทะเลมีระดับสูงขึ้น สมุทรปราการมีพื้นที่ต่ำอาจทำให้เกิดภาวะน้ำท่วมได้ และจากการศึกษาวิจัยของทางมหาวิทยาลัยจุฬาลงกรณ์ในระยะ 30 ปีมาเริ่มมีการกัดเซาะชายฝั่งเกือบ 2 กิโลเมตร

ผู้จัดการฝ่ายวิศวกรรม บริษัท ไทยอกริฟูดส์ จำกัด (มหาชน)

- เพื่อเป็นการรักษาแหล่งน้ำให้มีใช้อย่างยั่งยืนและถาวร ส่วนหนึ่งจะมาจากจิตสำนึกของผู้ใช้โดยตรง ไม่ว่าจะเป็นภาคประชาชนหรือภาคอุตสาหกรรม
- ในการนำน้ำเสียกลับมาใช้ใหม่ก็จะมีผลอย่างยิ่ง
- EU ไม่ยอมรับในการที่จะนำน้ำเสียกลับมาใช้ใหม่ แต่ส่วนหนึ่งยังสามารถนำกลับมาใช้ในระบบ Cooling Tower ของระบบห้องเย็น ซึ่งเป็นการลดการใช้ น้ำและทรัพยากรต่างๆ ได้อย่างชัดเจน หัวใจสำคัญ คือการปรับปรุงเครื่องจักรให้ใช้พลังงานน้ำ เพื่อลดการใช้ทรัพยากรต่างๆ และพลังงานไฟฟ้าลดลง และปรับปรุงกระบวนการผลิตให้ใช้ทรัพยากรน้ำให้น้อยลง

คุณกิตติพงษ์ สิละยูวะ บริษัท ไทยอกริฟูดส์ จำกัด (มหาชน)

- น้ำเสียมีค่า เนื่องจากเสียค่าใช้จ่ายในการบำบัดน้อย และยังสามารถนำกลับมาใช้ใหม่ได้
- เสนอให้มีการเวนคืนที่ดินเพื่อสร้างอ่างเก็บน้ำรองรับน้ำฝน ป้องกันน้ำท่วม
- หากมีการขาดแคลนน้ำก็ยังสามารถนำน้ำทะเลมาทำเป็นน้ำจืดได้ แม้ว่าจะเสียค่าใช้จ่ายสูง อย่างไรก็ตาม ประเทศไทยไม่มีปัญหาการขาดแคลนน้ำเพราะมีเทคโนโลยีในการ Reverse Osmosis ดังนั้น ประเด็นสำคัญที่ต้องคำนึงถึง คือ ปัญหาน้ำท่วม และต้นทุนในการผลิตน้ำ

รศ. ดร. สุมาลี วงษ์วิฑิต

กล่าวปิดและขอบคุณผู้เข้าร่วมสนทนากลุ่มที่ได้ให้ข้อมูล ข้อเสนอแนะ และขอบคุณ บริษัท ไทยอกริฟูดส์ จำกัด (มหาชน) ที่เอื้อเฟื้อในการจัดสนทนากลุ่มนี้